Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty

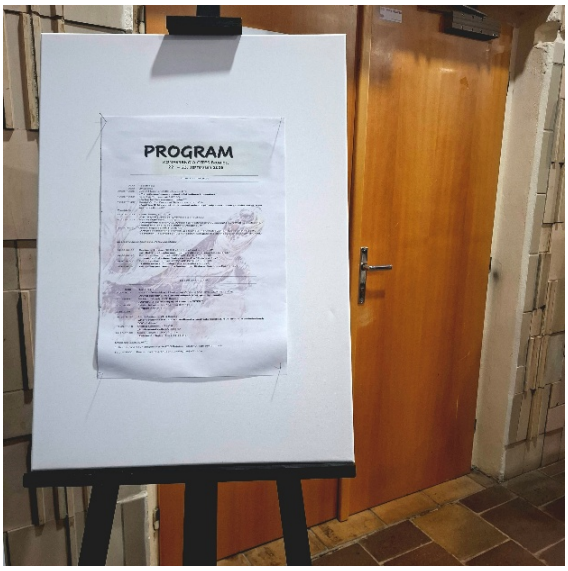
Název zahraniční akce:	IV. ročník Mezinárodnej konferencie CITES 2026
Pořadatel:	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Účastníci:	Mgr. Veronika Oušková – ČIŽP, ředitelka odboru ochrany přírody, lesa a CITES Mgr. Markéta Vohralíková Houšková – ČIŽP, Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES
Místo konání:	Bojnice, Slovenská republika
Termín konání:	21. 9. – 23. 9. 2026

Anotace:

Zástupkyně ČIŽP na úseku agendy CITES se zúčastnily již čtvrtého ročníku mezinárodní konference zaměřené na problematiku CITES, konané v Bojnicích, a navázaly tak na již tradiční účast a podporu této mezinárodní akce pořádané Ministerstvem životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR). Mezi přednášejícími byli zastoupeni jak odborníci ze Slovenské republiky, tak z České republiky, konkrétně pracovníci slovenského i českého Ministerstva životního prostředí, Vědeckého orgánu CITES ČR i SR, ČIŽP, Slovenské inšpekcie životného prostredia (SIŽP), Prezídia Policajného zboru SR (PPZ SR), zástupci akreditované laboratoře Forenzní DNA servis s. r. o., Výzkumného institutu ochrany genofondů Dvůr Králové nad Labem (VIOG Dvůr Králové nad Labem), Ústavu životního prostředí při PřF UK v Praze (ÚŽP PřF UK Praha), Finančného riaditeľstva SR (FR SR) a zoologických zahrad v Košicích, Bojnicích a Liberci. Konference byla rozdělena do dvou dnů (22. a 23. 9. 2026), přičemž celý první den a dopoledne druhého dne byly věnovány prezentacím jednotlivých příspěvků v přednáškovém sálu Kultúrného centra Bojnice a odpoledne druhého dne následovala exkurze v bojnické zoologické zahradě spojená s prezentací její činnosti jako národního záchranného centra CITES.

Na konferenci byly diskutovány zejména způsoby řešení případů podobného charakteru, různé přístupy vyplývající mimo jiné z rozdílů v národní legislativě a výhody či nevýhody z toho plynoucí. Hlavním námětem konference byla výměna zkušeností získaných při praktickém vymáhání úmluvy CITES a problémy, se kterými se příslušné orgány CITES obou zemí setkávají. Velká pozornost byla věnována prezentaci konkrétních metod a nástrojů, které je možno využít při vymáhání povinností vyplývajících z platné legislativy, ale také úskalím, která dopadají na záchranná centra CITES dlouhodobě pečující o zajištěné živé exempláře.

Obr. 1 Pohled na Bojnický zámok

Obr. 2 Tištěný program Konferencie CITES 2026

Podrobný popis průběhu a výsledků cesty:

22. 9. 2026 – První den konference

Konference byla zahájena uvítacím proslovem ředitelky Odboru regulácie obchodu s ohrozenými druhmi MŽP SR. Bezprostředně poté následovaly prezentace příspěvků v rámci dopoledního a odpoledního bloku, ve kterých zazněla následující témata:

Management zoopopulací: Od jedince k populaci – Zoo Liberec, ČR

Hlavní zoolog Zoo Liberec v rámci svého příspěvku shrnul historii zoologických zahrad od původních cirkusů a menažérií, kdy se jednalo spíše o sbírky jednotlivých živých exemplářů podtrhujících prestiž panstva, v nichž docházelo k velké mortalitě zvířat z důvodu neznalosti a nenaplnění základních biologických potřeb, až po moderní zoologické zahrady, které již kladou důraz na samotné expozice a naplňování biologických potřeb chovaných druhů. Prezentace se dále soustředila na úskalí, se kterými se současné zoologické zahrady potýkají, ať už se jedná o celosvětový počet zoologických zařízení na hranici ekonomické únosnosti či o tlak na udržitelnou kapacitu v rámci zoopopulací. Zoologické zahrady mají k dispozici mnoho nástrojů, jak centrálně koordinovat velikost a variabilitu zoopopulací, a to buď přímo v rámci chovu ve svých zařízeních, transfery do jiných zoologických zahrad, reintrodukcí do volné přírody či nástroji k redukci od kontroly početí, prodloužení meziporodních intervalů po managementové eutanázie. V závěru příspěvku byla podtržena rizika spojená s nedůsledným využíváním těchto prostředků, kdy tím nejvýraznějším problémem se ukazuje být rapidně klesající počet narozených jedinců a zároveň celkově ubývající počet jedinců v zoologických zahradách, se kterým postupně mizí i věková různorodost zoopopulací, což ohrožuje možnost naplňovat biologické potřeby zejména u sociálních druhů.

Je ten krúžok nezameniteľný? – MŽP SR

Příspěvek MŽP SR byl zaměřený na kontroly velikosti kroužků u značených ptáků a na to, zda lze celistvé uzavřené kroužky opravdu považovat za nezaměnitelné, zejména v inspiraci Holandskem, kde se vedle značení kroužkem exempláře ptáků značí povinně mikročipem. Povinnost značení mikročipem je aktuálně navrhovaná do připravované metodiky pro Slovensko. Ukazuje se totiž, že velikost licencovaných kroužků neodpovídá původním metodikám. Chovaným druhům ptáků jsou kroužky jednoduše malé, jelikož v chovu obecně vlivem výživy a pasivního životního stylu narůstá hmotnost i objem těchto jedinců. Co se týče nezaměnitelnosti uzavřených celistvých kroužků, i ta se časem stává velmi spornou. Mikroskopické analýzy totiž prokázaly, že ražení a tepelné zpracovaní kroužků je činí náchylné k prasknutí a v takovém případě je stejně nutné přistoupit ke značení mikročipem. Také laserově vypalované údaje jsou s postupem času nečitelné a je tudíž potřeba je chemicky naleptat pro jejich zviditelnění nebo rovnou ověřit totožnost daného ptačího exempláře pomocí testu DNA.

Analýza DNA ve službách orgánů ochrany přírody aneb co vše genetici dokáží a co pro to potřebují – Forenzní DNA Servis, s.r.o., ČR

V příspěvku akreditované laboratoře byly představeny možné způsoby využití analýzy DNA pro činnost orgánů ochrany přírody. U zpracovaných exemplářů, jako jsou například výluhy, masox, pozlacené či jinak upravené lebky, případně různé směsné vzorky, je analýza DNA velmi účinným nástrojem pro druhovou identifikaci. Je však potřeba vyhýbat se vzorkům z odnímatelných částí těl jakými jsou třeba zuby, protože mohou být nahrazené a zaměněné z jiného druhu. Analýza DNA může být též nápomocna při určování původu a rodičovství zejména u kočkovitých šelem, papoušků z rodu *Ara* spp. či u drápkatých opic, u nichž již existuje rozsáhlá databáze referenčních vzorků, ze kterých je možné odvodit, zda zkoumaný exemplář pochází z registrovaného chovu nebo zda mohl být odchycen ve volné přírodě. Databáze vzorků DNA jsou dále klíčové pro individuální identifikaci exemplářů ohrožených druhů, jako jsou sloni (Ivory DNA Database), nosorožci (rhODIS) nebo tygři (TigrisID). Analýza DNA má též své uplatnění při monitoringu invazních populací, při němž je jejich šíření zkoumáno na základě analýzy takzvané enviromentální DNA (eDNA). Pomocí analýzy DNA a izotopů lze odhalit konkrétní geolokaci či určit dobu od úhynu pomocí DNA *barcodingu* odebraného mikrobiomu. V rámci prezentace však bylo zdůrazněno, že řada získaných vzorků bývá problematická například z důvodu jejich znečištění chemickými látkami, jako jsou chrom nebo arsen (zejména u vyčiněných kůží) nebo typicky u rostlinných vzorků kvůli přítomností inhibitorů. V závěru příspěvku byly zdůrazněny výzvy, před kterými stojí současná úroveň laboratorní analýzy DNA, ať už jde o vzorky hybridních organismů či inbredních jedinců, o směsi lidské a zvířecí DNA, nutnost minimálně sta odebraných vzorků jedinců pro efektivní populační studie, omezující soustředění se na nejvíce obchodovatelné druhy ze strany referenčních laboratoří, problematické sdílení vzorků napříč státy a v neposlední řadě financování dalšího výzkumu.

ČR: Největší vývozce papoušků – AOPK ČR

Vědecký orgán CITES představil Českou republiku jako druhého největšího vývozce papoušků (prvenství dlouhodobě přísluší Jihoafrické republice) v počtu nejméně 30 000 exemplářů za rok směřujících zpravidla na východ do Asie. Jedná se zejména o pět druhů zařazených do Přílohy II k CITES, jimiž jsou v pořadí od nejvíce obchodovatelného papoušek zpěvavý (*Psephotus haematonotus*), rosela pestrá (*Platycercus eximius*), rosela Penanntova (*Platycercus elegans*), kakariki žlutočelý (*Cyanoramphus auriceps*) a mnišek šedý (*Myiopsitta monachus*). Současné trendy poukazují na to, že narůstá nejen počet vyvážených jedinců, ale i různorodost druhů, nově se objevují i ty vzácnější zařazené do Přílohy I k CITES. V opačném směru, tedy do České republiky, jsou papoušci z třetích zemí dováženi jen v řádu desítek exemplářů ročně, což je dané především opatřeními proti nákaze ptačí chřipkou, kvůli kterým je dovoz limitován jen na pět exemplářů za osobním účelem jako domácí mazlíčci. Příspěvek AOPK ČR dále upozornil, že počet vyvážených exemplářů papouščích druhů zařazených do Přílohy II k CITES je obtížně regulovatelný, jelikož k potvrzení původu takovýchto exemplářů jsou dostačující neúřední doklady jako je smlouva o koupi či darovaní, u kterých však často dochází k falšování, jak ostatně před samotným schválením potvrdily žádosti AOPK ČR o ověřující informace o původním majiteli. Uvádění původní majitelé se ukázali být často smyšlenými osobami či již před vznikem smlouvy nežijícími, anebo osobami, které samotný prodej popřely. Příspěvek na závěr podtrhl fakt, že za významný podíl vyvážených druhů papoušků jsou zodpovědní pouze tři čeští vývozci, kteří navíc ve velké míře vyvážejí exempláře, které ani nebývají odchované v ČR.

Od kontroly k záchytu: Vybrané prípady záchytov exemplárov CITES na východnej hranici Slovenskej republiky s Ukrajinou – FR SR

FR SR na letošním ročníku prezentovala vybrané případy záchytů na hranici Slovenska s Ukrajinou, kde se střetávají hranice Evropské unie (EU) se Schengenským prostorem. Nacházejí se zde významné železniční uzly, kterými přes tuto hranici projíždí výrazný počet nákladních vlaků, jež jsou však v takovémto objemu obtížně kontrolovatelné. U silniční dopravy je vytipování rizikových vozidel efektivnější. V posledních letech se tak FR SR podařilo na východní hranici Slovenska zabavit 225 vyvážených papoušků ukrytých pod sedadly cestujících nebo tři dovážená ptáčata nandu pampového (*Rhea americana*) a jeho dvě vejce. Kůže těchto nelétavých ptáků je často předmětem nelegálního obchodu, jelikož má výrazné folikuly a svým vzhledem proto připomíná kůži plazů; jejich peří se navíc používá na výrobu luxusních prachovek. Dále byla při dovozu na předmětné hranici zajištěna jedna lama guanoko (*Lama guanicoe*) (vlna tohoto druhu je nejdražším textilním materiálem na světě), jedno mládě rysa ostrovida (*Lynx lynx*), deklarované jako kotě kočky domácí, a jeden medvěd malajský (*Helarctos malayanus*), u něhož se po složitém dokládání všech potřebných dokumentů nakonec prokázalo, že byl opravdu legálně přepravován do jedné z rakouských zoologických zahrad. Nejčastěji nelegálně dováženým zbožím jsou však neživé exempláře korálů, mušlí a lastur, schovávané zpravidla do krabic od bot, které jsou stále ve významném objemu odebírané z volné přírody, a to i navzdory osvětě a regulaci takzvaného suvenýrového průmyslu.

Od predstieraného prevodu po komplexné vyšetrovanie: Dve rozdielne cesty k odhaleniu a usvedčeniu páchateľov nelegálneho obchodu s ohrozenými druhmi – MV NCODK SR (PPZ SR)

Orgán PPZ SR se významně podílí na odhalování trestní činnosti na území Slovenské republiky a na mezirezortní a mezinárodní spolupráci v této oblasti. V rámci příspěvku bylo účastníkům umožněno nahlédnout do způsobů jeho činnosti při odhalování pachatelů nelegálního obchodu s ohroženými druhy. První představeným případem bylo vyšetřování nelegálního prodeje slonovinové šachovnice, během kterého byl potvrzen předstíraný převod a úmysl nelegální činnosti, bylo zahájeno trestní řízení, provedeno znalecké zkoumání pomocí RTG forensní spektrometrie, došlo na obžalobu a prokázání hodnoty nelegálně obchodovatelného zboží v podobě neživého exempláře slona afrického (*Loxodonta africana*) ve výši 60 000 eur. Druhý názorný případ, jež měl vést k usvědčení pachatelů podílejících se na nelegálním dovozu papoušků z Karibiku, již tak přímočarý nebyl. V tomto případě se jednalo o organizovanou skupinu, která z Karibiku nelegálně dovezla 74 papouščích vajec ukrytých v bonboniérách (na RTG se jevila jako čokoládové bonbóny) v obchodní ceně 380 eur za jedno vejce. Ve věci byla několikrát vznesena obvinění z nelegálního zisku, která byla na místně příslušném okrese zase stažena, nakonec proto bylo nutno do případu zapojit státní prokuraturu a opatřením určit jinou místní příslušnost. Organizovaná skupina zároveň využívala chovného zařízení pro legalizaci původu dovážených exemplářů papoušků a jejich následného prodeje, nakonec však nebyli schopni prokázat původ exemplářů držených v dané chvíli. Výsledkem takto vleklého trestního řízení byla dohoda o vině a tři trestní obvinění, která buď byla promlčena nebo se jednalo pouze o uložení symbolických peněžních trestů.

Atributy legálního podnikání v oblasti preparace zvířat – VIOG Dvůr Králové nad Labem, ČR

Příspěvek významného českého preparátora měl za cíl přiblížit, jak lze tuto profesi vykonávat legálně a zároveň sdílením získaných zkušeností napomáhat příslušným orgánům při odhalování nelegálně zpracovaných exemplářů chráněných CITES. Preparátorské dílny při zpracování loveckých trofejí a jiných kadáverů mají zákonnou povinnost doložit povolení k nakládání s vedlejšími živočišnými produkty, doklady o převzetí kadáveru, zejména předávací protokol a obchodní doklady, dále *permit* CITES, registrační list exempláře včetně fotografických příloh zachycujících jedinečné identifikační znaky, kafilerní lístek a v neposlední řadě ještě závazek k nezaměnitelnému označení dermoplastického preparátu mikročipem tak, aby jej nebylo možné bez poškození vyjmout.

Závěr prvního dne patřil **přednášce a navazujícímu workshopu výzkumníků z ÚŽP PřF UK v Praze (ČR)** na téma identifikace lebek, kostí, zubů a drápů šelem, primátů a středoevropských druhů savců za pomoci identifikačních atlasů vydaných tímto ústavem. Na vlastní oči si každý mohl ověřit, co vše lze vyčíst z lebky jedince, kterou si přímo v Kúlturném centru Bojnice mohl detailně prohlédnout a zkusit ji přiřadit konkrétnímu druhu. U lebek savců je klíčové se při jejich identifikaci zaměřit na srůsty v místě švů, tvar a délku špičáků, počet premorálů a morálů, velikost a tvar lebky, které jsou v rámci tohoto taxonu velmi variabilní a prozradí dotyčnému mnoho o způsobu života daného savčího druhu a o stáří zkoumaného exempláře.

Obr. 3 Ručně háčkované vyobrazení druhů suchozemských želv chráněných CITES jako jeden z upomínkových darů pro účastníky konference

Obr. 4 Výhled na Bojnice z nedaleké rozhledny s názvem „Čajka v oblakoch“

23. 9. 2026 – Druhý den konference

Dopoledne druhého dne konference opět probíhalo v přednáškovém sále Kúlturného centra Bojnice. V dopoledním bloku byly prezentovány následující příspěvky:

Vývoj agendy CITES za posledních 5 let: Priority a trendy – ČIŽP ředitelství, ČR

Na úvod příspěvku byla představena činnost ČIŽP jako hlavního kontrolního orgánu CITES na území ČR, a to jak s ohledem na organizační strukturu na úseku mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES, tak v rámci agendy zapojených oddělení ředitelství a oblastních inspektorátů ČIŽP s důrazem na posledních pět let (tj. od začátku roku 2021 až do konce roku 2025). Agenda oddělení se zaměřením na CITES spočívá zejména v kontrolní činnosti dle zákona č. 255/2016 Sb. (kontrolní řád), provádění inspekčních šetření na letišti a celní poště a vedení správních a přestupkových řízení ve věci nelegálního obchodu s ohroženými druhy. Příspěvek se dále soustředil na stanovené priority v daném období, mezi než patřily především vytipované kontroly v chovatelských zařízeních pro velké kočkovité šelmy, primáty (zejména lemury, drápkaté opice a makaky) a pro ptáky, jako jsou papoušci, sovy a dravci, dále prohloubení spolupráce s orgány činnými v trestním řízení (Policie ČR, Celní správa ČR a obce s rozšířenou působností) a zapojení ČIŽP do mezinárodních aktivit Interopolu (zejména během Operace Lake a Operace Thunder).

V rámci představování činnosti ČIŽP byly shrnuty hlavní trendy v oblasti obchodování s ohroženými druhy za prezentované období. ČR se tradičně potýká s výrazným podílem neoprávněného dovozu přípravků tradiční asijské medicíny (TAM) přepravovaných v osobních zavazadlech cestujících z Vietnamu a Číny. Od roku 2021 došlo k výraznému poklesu v počtu kontrol na Letišti Václava Havla v Praze realizovaných v součinnosti se zdejším pracovištěm Celní správy ČR, celkově se však zvýšila efektivita zachytávání nelegálně přepravovaného zboží. V letech 2021 až 2025 naopak až pětinásobně

narostl počet kontrol mezinárodních poštovních zásilek, v nichž je na celní poště zachytáváno zboží neobchodního charakteru s nelegálně dováženými výrobky z krokodýlí a hadí kůže či z kožešin savců, se sušeným hmyzem, suvenýry z dovolených, jako jsou korály a ulity a v neposlední řadě s přípravky TAM, jejichž počet skokově narostl v roce 2025, kdy se mezi nimi začaly objevovat takové, které obsahují kolagen ze žraloků. Od letošního roku se proto na celní poště zavádějí důsledné kontroly zásilek s léky a potravinovými doplňky.

Závěrečná část příspěvku ČIŽP byla zaměřena na aktuální výzvy v samotném vnitrozemí ČR. K 1. 1. 2022 proběhla novelizace zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, kterou bylo zakázáno rozmnožování vybraných druhů šelem a lidoopů se dvěma výjimkami – rozmnožování v rámci chovu v zoologické zahradě s platnou licencí a v chovu provozovaném za účelem ochrany druhu. Od tohoto zákazu se však narodilo více než 40 mláďat velkých kočkovitých šelem v soukromých chovech ČR nelegálně. ČIŽP proto navázala úzkou spolupráci se Státní veterinární správou (SVS) při vytipování rizikových chovatelů šelem, rok 2026 vyhlásila rokem šelem a společně připravují rozsáhlé kontroly. Výzvou jsou také čeští kříženci vlků zpravidla nelegálně kříženými s československými vlčáky. V této věci byla klíčová spolupráce nejen se SVS, ale také s obcemi s rozšířenou působností, stopy totiž vedly ke stejnému množiteli. V samotném centru Prahy byla jako další z výzev vytipována síť outletů, které nabízely k prodeji kožichy z ohrožených druhů kočkovitých šelem. Jedná se zřejmě o důsledek konfliktu na Ukrajině, kdy se ruský trh stal nepřístupným a distributoři se museli přeorientovat na trh evropský.

Za ČIŽP příspěvek odprezentovala inspektorka Mgr. Markéta Vohralíková Houšková.

Obr. 5 Za ČIŽP příspěvek odprezentovala inspektorka Mgr. Markéta Vohralíková Houšková

Dôveruj ale preveruj aj pri kontrole CITES – SIŽP Košice, SR

SIŽP se ve svém příspěvku zaměřila na konkrétní problematiku otázky legálnosti kroužků. Není totiž neobvyklé, že slovenští chovatelé jedním číslem kroužku značí až pět odchovaných plodožravých ptáků a jednoduše zkouší, co jim projde. Reálně takto označené ptáky následně prodává někdo jiný, než je chovatel uvedený v kupní smlouvě, dokonce se často schovávají za

jména známých chovatelů. SIŽP proto apeluje na důslednou kontrolu předkládaných dokladů, což v navazující diskusi potvrdila i česká strana.

Prípad Arakovo – SIŽP Bánská Bystrica, SR

Společnost Arakovo je slovenskou kontaktní zoo s papoušky a SIŽP Bánská Bystrica ve svém příspěvku představila úskalí, se kterými se v tomto případě potýká. Primárně obdržela několik podnětů od návštěvníků jednoho ze slovenských obchodních center s podezřením na týrání papoušků, které v něm společnost Arakovo vystavovala za úplatu. SIŽP při kontrole zjistila, že vystavované exempláře nejsou řádně označené a předkládané doklady nejsou zcela dostačující, výsledkem šetření byl zákaz nakládání s jedním exemplářem druhu kakadu molucký (*Cacatua moluccensis*) a jeho následné zabavení. Společnost Arakovo má však ve vlastnictví stovky papoušků různých druhů, převádí je na několik dceřiných společností nesoucích pouze obměněný název, díky čemuž se dopouští chyb v evidenci a nesnadno pak dokládá původ chovaných papoušků, jelikož smlouvy o vypůjčení mnohdy neobsahují informace o původním držiteli. SIŽP také zjistila, že tato společnost často vystavuje druhy, které nebyly uvedené v povolení k vystavování vydávaném Slovenskou veterinární správou. Společnost Arakovo přesto nadále bez možnosti citelného postihu provozuje svou činnost a nově dokonce nabízí animoterapie v domovech důchodců či mateřských a základních školách. Zůstává však otázkou, jak je s papoušky reálně nakládáno.

Umisťování velkých koček – MŽP ČR

Problematika umisťování velkých kočkovitých šelem je problémem napříč celou Evropou a MŽP ČR ve svém příspěvku shrnula, jaké má ČR možnosti v tom, jak se vypořádat s vlastní dlouhodobě nedostačující kapacitou záchranných center CITES (ZC). V roce 2022 byly nově nastaveny paušální náklady na péči o umístěný exemplář do ZC, které v případě tygrů či lvů činí až 250 Kč za den. I přes rostoucí náklady je snaha o vyřešení tohoto problému zatím směřována na rozšiřování kapacit zoologických zahrad licencovaných jako ZC než na otevření centrálního státního ZC, ať už z důvodu personálních, odborných nebo finančních. Aktuálně se uvažuje o rozšíření kapacit ZC pro šelmy v zoologických zahradách o místa až pro dalších 20 živých exemplářů. MŽP ČR mimo to využívá spolupráce s nevládními organizacemi jako jsou „Four Paws“. Společně zajišťují především následné přesuny zabavených exemplářů šelem do zahraničních zoologických zahrad či do jiného specializovaného zařízení.

Rehabilitácia a trvalá starostlivosť o medvede hnedé (*Ursus arctos*) v podmienkach Zoo Košice – Zoo Košice, SR

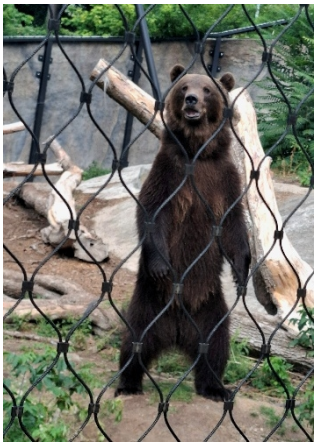
Zoo Košice účastníky konference v rámci svého příspěvku seznámila se situací ohledně několika mláďat medvěda hnědého (*U. arctos*), o které se jako jedno ze slovenských záchranných center CITES dlouhodobě stará. Často se jedná o medvíďata nalezená bez matky v lese po příliš brzkém zahájení lesních prací nebo mláďata, jež byla nelegálně chována a týraná.

Zaistené, zhabané... a čo ďalej? – Zoo Bojnice

V Bojnické zoologické zahradě je aktuálně umístěno 61 živých exemplářů, z nichž valná část je předmětem ještě stále probíhajících řízení. V rámci příspěvku byly představeny podmínky

pro přijetí takového exempláře do ZC. Nejprve jsou nutná veterinární vyšetření a diagnostika, následně je exemplář umístěn do karantény, kde je mu případně nasazena léčba a vyčkává se na jeho stabilizaci. Teprve poté je možno zahájit chovatelskou péči, zajistit adaptaci na nové prostředí a nastavit vhodný *welfare* a behaviorální monitoring pro dlouhodobou péči. Pro samotnou dlouhodobou péči v ZC je klíčové mít informace o předchozím chovu, znát biologii daného druhu, mít k dispozici dostupné odborné zdroje a možnost konzultací s EAZA a samozřejmě průběžně pozorovat umístěný exemplář a sbírat empirické zkušenosti. Existují však překážky pro nastavení dlouhodobé péče a zachování standardů chovu, s nimiž se ZC musí vypořádat a kterými jsou zejména neznámý původ zajištěného exempláře, chybějící nebo nepřesné informace o předchozím chovu, nevhodná výživa a životní podmínky před zajištěním, zanedbaný zdravotní stav daného exempláře, chybějící veterinární a reprodukční historie, předchozí zkušenosti s člověkem a nejasná budoucnost exempláře u dlouho probíhajících řízení. Samotné slovenské národní ZC CITES naráží na limity v dostatečně prostorově vhodných kapacitách, technickém a chovatelském zázemí, personálních kapacitách, specifických nárocích druhu a také v dlouhodobém obsazení dané kapacity, přestože se mnohdy původně jednalo pouze o umístění dočasné. Na závěr se proto nabídla otázka, zda by nebyla vhodnější specializace ZC na vybrané druhy než do centrálního ZC přijímat všechny jedince bez ohledu na jeho reálné možnosti.

Odpolední program byl věnován komentované prohlídce Bojnické zoologické zahrady. Zájemci byli rozděleni do dvou skupin a následně je zdejší průvodkyně provedly zoologickou zahradou. V rámci prohlídky byly prezentovány zajímavosti z oblasti chovou a etologie chovaných zvířat a fungování zoologické zahrady jako národního záchranného centra CITES.

Obr. 6, 7 a 8: Fotografie zachycující některé z druhů chovaných v Bojnické zoologické zahradě. Zleva doprava pelikáni růžoví (Pelecanus onocrotalus), medvěd hnědý evropský (Ursus arctos arctos) a velbloudi dvohrbí (Camelus bactrianus)

Shrnutí výsledků cesty

Konference byla uspořádána za účelem výměny informací mezi orgány CITES České a Slovenské republiky, spojenými s vymáháním práva v oblasti CITES, přičemž za oboustranně přínosné je možné označit především mezinárodní srovnání současného pojetí problematiky a aktuálních zkušeností obou zúčastněných stran. Podstatná je také diskuse nad řešenými

případy a porovnání jednotlivých postupů vyplývající z odlišností v národní legislativě, používané metodice a fungování záchranných center CITES. Do budoucna je velmi vítáno další prohlubování vzájemně nastavené spolupráce, ať už při součinnosti v oblasti regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy, tak při legislativním řešení implementace směrnic Evropského parlamentu a nařízení Rady a Komise EU, která jsou pro obě země jako členské státy EU závazné.

Cestovní zpráva předložena dne: 23. 10. 2026

Zpracovala: Mgr. Markéta Vohralíková Houšková, ČIŽP ředitelství, Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES

Markéta Vohralíková Houšková
Česká inspekce životního prostředí
Dne: 05.11.2026 12:38

Schválila: Mgr. Veronika Ouškova, ČIŽP ředitelství, Odbor ochrany přírody, lesa a CITES

Mgr. Veronika Ouškova
Česká inspekce životního prostředí
Dne: 05.11.2026 17:41